

Justitiedepartementet,
103 33 Stockholm

Endast via e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till xxxxxxx@regeringskansliet.se

Stockholm 13 december 2021

Remissvar avseende

Upphovsrätten på den digitala inre marknaden; (Ds 2021:30)

Schibsted är en nordisk medie- och tillväxtkoncern som kombinerar en lång och stolt publicistisk tradition med digital innovation och entreprenörskap. Verksamheten inkluderar bland annat bolag som Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Blocket, Lendo, Prisjakt och TV.nu. Miljontals människor interagerar med Schibsted varje dag via de olika verksamheterna.

Inom Schibsted är skapandet och nyttjandet av immateriella rättigheter centralt, inte minst upphovsrättigheter. Schibsted är både innehavare och skapare av upphovsrätt, men även nyttjare av upphovsrätt som är framställd av andra och överlåten/upplåten till Schibsted genom avtal.

Schibsted har tagit del av rubricerade promemoria och vill framhålla nedanstående. I de delar där Schibsted inte yttrar sig särskilt ansluter sig Schibsted till Tidningsutgivarnas ("TU:s") remissvar.

Allmänna synpunkter

- Implementeringen bör inte gå längre än vad direktivet kräver. En mer långtgående implementering riskerar att få olyckliga konsekvenser för marknaden. Den svenska implementeringen bör därför ligga så nära direktivets formuleringar som möjligt.
- Direktivet kräver inte retroaktivitet. Retroaktiv verkan av rättsregler bör som regel undvikas. Parterna på marknaden har inte haft skäligen tillräcklig möjlighet att ta höjd för retroaktiva effekter i befintliga avtal. De delar av förslaget som har retroaktiv verkan bör därför inte genomföras.
- Förslaget saknar ett affärsmässigt perspektiv. Investeringar i immateriella rättigheter är alltid förenade med viss risk. Det gäller även upphovsrättigheter. Det är med andra ord svårt att veta vilka upphovsrättsliga verk som kan komma att generera intäkter och vilka

Schibsted

som inte kommer att göra det. Intäkter från framgångsrika projekt förväntas även täcka kostnader för material och prestationer som inte bidragit till ett positivt resultat, och det är många gånger omöjligt att bestämma vilken beståndsdel i en produkt eller prestation som bidragit till framgång. Risken med regleringar som innebär att upphovsmän som står bakom framgångar i efterhand ska ha ut mer kan innebära att mediehusen investerar i färre projekt. Det gagnar inte tryck- och yttrandefriheten.

- Avtalsfriheten är grundläggande för näringslivet och det måste krävas synnerliga skäl för att inskränka denna. Den s.k. "svenska modellen", där jämbördiga parter på arbetsmarknaden förhandlar fram avtal, har tjänat mediebranschen väl. Dessa avtal som bland annat reglerar upphovsrättsliga förfoganden får anses vara balanserade mellan olika intressen och inte minst anpassade till branschens villkor. Många problem som direktivet och promemorian lyfter fram har sin lösning i sådana balanserade och mellan två jämbördiga parter framförhandlade avtal. Förslagen riskerar att undergräva den svenska modellen på ett sätt som direktivet inte kräver.

En ny rättighet för utgivare av presspublikationer

Schibsted tillstyrker förslaget om en ny *närstående rätt* för utgivare av presspublikationer.

Schibsted menar dock, i motsats till promemorian, att det är lämpligt att införa en särskild avtalslicensbestämmelse för den nya utgivarätten. En särskild avtalslicensbestämmelse skulle underlätta vid förhandlingar med leverantörer av informationssamhällets tjänster. En särskild avtalslicensbestämmelse skulle också ge rättighetshavarna lättare och tydligare möjligheter att kalla till och genomföra förhandlingar.

Vidare vill Schibsted understryka att följande formulering i promemorian är olycklig och lätt kan missuppfattas: *"Även bilder, video och annat innehåll som kan förekomma i presspublikationer torde alltså i princip kunna bli föremål för viss användning med stöd av undantaget, förutsatt att utdraget i dess helhet är att betrakta som mycket kort."* Det måste tydliggöras att även en begränsad användning av ett fotografi/video i regel utgör ett förfogande av *egentlig upphovsrätt* (eller fotografisk bild) som kräver tillstånd från rättighetshavaren.

Nya regler om överlåtelse av upphovsrätt

Schibsted vill understryka att dagens samarbete med upphovsmännen fungerar väl. Genom såväl kollektivavtal som särskilda avtal, har ersättningsnivåer och former för upplåtelser/överlåtelser av upphovsrätt förhandlats fram av jämbördiga parter. Denna väl fungerande modell innehåller för ändamålet lämpliga och rimliga upplåtelser/överlåtelser samt proportionerliga ersättningar.

Schibsted

På sidan 185 i promemorian står följande: *”Det finns inte heller något stöd i direktivet för att helt undanta överlåtelser i vissa avtalsrelationer, till exempel överlåtelser inom ramarna för ett anställningsförhållande. Tvärtom talar direktivets skäl med tydlighet för att sådana överlåtelser som utgångspunkt omfattas av regelverket.”* Schibsted menar att denna slutsats är felaktig. Direktivet omfattar *”avtal om utnyttjande”* av upphovsrätt, dvs. överlåtelser och licenser, och inte den typ av upplåtelse som sker inom ramen för ett anställningsförhållande.

För det fall anställda (eller före detta anställda) till exempel skulle ha möjlighet att återkalla verk som de exklusivt upplåtit till sina arbetsgivare skulle konsekvenserna för näringslivet kunna bli enorma. Dessutom skulle en arbetstagares nyttjande av ett sådant potentiellt återkallat verk öppna upp för svåra frågeställningar vad avser den anställdes lojalitetsplikt gentemot sin arbetsgivare.

Schibsted News Media

Fredric Karén
SVP Editorial Transformation and Collaboration